

REDACȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

Nrii de Duminică pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

TRIBUNA

Grecii și Bulgarii.

Reaua credință, uneltirea urzită prin as-cuns și violența împreună cu lașitate sunt lucruri tradiționale în peninsula balcanică, și când cu cetele lui Boris Sarafov Bulgarii făceau numai ceea ce mereu s'a făcut în peninsula balcanică.

Erau cu toate acestea mulți oameni, care-l admirau pe Boris Sarafov ca pe un fel de erou național și luau furia neînfrântă a Bulgarilor drept patriotism, ba se plâneau și cum, că Românii nu sunt și ei tot-atât de avântați patrioți ca Bulgarii lui Sarafov.

Li-a trecut însă Bulgarilor furia, opintirile lor zadarnice au rămas fără de nici un rezultat, și oamenii cuminte înțeleg, că Boris Sarafov li-a făcut Bulgarilor mult rău fără ca să le fi făcut și vre-un bine, și că tot mai înțelepți au fost Românii, care, stăpânindu-și mânia legitimă, și-au păstrat bunul cumpăt și s'au folosit în lupta lor de apărare numai de arme admise de societatea modernă.

Au pornit-o în urmă Grecii tot în felul Bulgarilor, ba desfășurând o activitate chiar mai strașnică decât a Bulgarilor și în trei-trece zi dată de Dumnezeu fără ca lumea să fie pusă'n uimire de tapetele lor neomezoase. Adunând de pretutindeni pe făcătorii de rele, ei i-au organizat în bande, care jefuiesc, dau foc și omoară pentru ca să bage spaimă în toți cei ce nu sunt ori nu vor să fie Greci.

Și de astădată mișelia e luată drept patriotism, și nu sunt puțini cei ce ar voi, ca Românii să fie și ei tot atât de avântați în patriotismul lor ca Grecii.

Din întâmplare Bulgarii au pornit-o iar și, dacă Grecii jefuiesc, dau foc și omoară, Bulgarii nu se lasă nici ei mai prejos și de cât-va timp Grecii nu mai au traiu tignit în Bulgaria.

Care e folosul fie pentru Greci, fie pentru Bulgari al acestor lupte neomezoase?

După toate semnele nici unul.

Pretutindeni oamenii cu bun sâmt, văzând felul, în care Grecii și Bulgarii își susțin cauza, se încredințează, că nu sunt încă nici unii, nici alții în stare să trăiască europenește, și aceia, care câștigă sunt Românii mai chibzuiți.

În zadar sunt toate opintirile celor porniți spre nelegiuire.

Societatea omenească s'a organizat în state pentru apărarea dreptății fie-căruia dintre membrii ei, și nu se poate să-i faci bine nici țării tale, nici neamului tău călcând vre-o lege, căci cel mai mare interes social e, ca toți fără deosebire să respecteze legile în toate împrejurările.

Mai sunt afară de Greci și de Bulgari și alții, care vor să le facă Românilor nesuferită viața, pentru că sunt și țin să și rămâie Români. Ei nu jefuiesc, ce-i drept,

nu dau foc și nu omoară, dar calcă, nesocotesc ori restălmăcesc legi, ca să producă în Români simțământul, că nu vor putea să aibă în țara lor viață tignită dacă nu se vor lăpăda de neamul lor.

Și față cu aceștia cele mai potrivite arme sunt cele mai admise în societatea modernă.

Cu cât mai des vor abusa de putere și vor călca, vor nesocoti ori vor restălmăci legi, cu cât mai fără de sfială vor violența, cu atât mai în curând vor ajunge să fie învinși de propriile lor arme.

Nu avem decât să stăm mereu treji și să scoatem la iveală nelegiurile lor pentru-ca lumea să-i pună alături cu Grecii și cu Bulgarii, ear cele-lalte vin dela sine.

Budgetul în Parlament.

Dr. U. T. Mihaiu.

Istoria budgetului, e istoria opozițiilor parlamentare. Fără dreptul budgetar nu ar avea parlamentul nici o însemnătate. Seriozitatea și gravitatea camerei de jos derivă exclusiv dela budget. De aceea a descoperit politica contemporană în budget una din cele mai strălucite și de înaltă importanță probleme.

Budgetul e calul de război pe care-l nașteră și minorități. *Materia budgetară intră în toate resorturile politice, de aceea dă privilegiu minunat a discuta orice problemă pe temelia budgetului.* Arta parlamentară a ales ca parchet preferat a luptelor, ei budgetul. Impozante sunt în privința asta du-elurile epice între Walpole și Boliugbroke, Gladstone și lord Beaconsfield.

Nu există o chestiune care să nu poată fi tractată pe substratul favorabil al budgetului. Birocratismul nostru, care ar trebui ca o mașină hodorogită demontată, pentru a elimina toate roatele tocite și inutile, nu se poate mai viguros discuta, decât în legătură imediată cu budgetul. Asemenea problema bisericeii, a învățământului, a comunicațiilor, a administrației locale etc. Budgetul e incarnațiunea oricărei politici reale. Ideile cele mai liberale, generoase, reformatorice, rămân fără ajutorul material al budgetului sterile, platonice, inpolitice.

1. Anglia.

Trecutul ne oferă materie abundentă pentru a demonstra aceste adevăruri. Și pe terenul budgetar ca în toate celelalte branșe ale politicii e Anglia țara clasică, care a primat toate celelalte țări în evoluțiunea budgetară. Dacă sărim intermediul dela 1215 unde se stabilește Magna Carta, baza parlamentarismului englez, pentru a ne opri la epoca lui Carol I, ne interesează mai mult parlamentul Barebone, celebru prin provocarea lui solemnă către popor a nu plăti dările. Barebone a ieșit din popor de unde a scos și principiile sale sănătoase. El și-a ținut-o de onoare a se fi ridicat de jos în sus. Ajuns la un rang

înalt el nu a uitat poporul nici o clipită. Aceasta e mărimea lui. Într'un timp de servilism fără fidelitate, de afecțiune lipsită de iubire, de spirite indecise și corupțiune generală, se ridică o grupă vitează pentru apărarea libertăților populare. Acest grup îl formau Puritanii, din care a făcut însuflețirea ființe stoice, curățându-le sufletele, eliberându-i de prejucii și ridicându-i peste toate pericolele mituirei și a păcatelor. Pildele lor erau eroii din Plutarh și religionea lor era patria lor iubită. În multe privințe îi putem asemăna cu partida brisonistă din Revoluția franceză. Democrați religioși, Puritanii erau și politic-democrați. Idealul lor era libertatea mare a poporului fără care orice impozit e numai un tribut ce-l plătește un sclav unui domn despotic. Parlamentul Barebone a dat prima și înfierbântată luptă pentru independența fiscală a poporului, și pentru garanțiile ei pe baza discușiunii impozitelor. Acest parlament excelează prin demagogismul și agitațiunea sa economică. De atunci a rămas budgetul în Anglia un discurs. Gloria parlamentului Barebone a fost scurtă, (1653) dar influința postumă enormă. De aici începe democratizarea budgetului.

De raport există între consimțirea neforțată a impozitelor și a libertății poporului? Libertatea și budgetul sunt două aspecte complementare și inseparabile a aceluși princip. Adevărata libertate zace în budget și un veritabil budget e determinat de binele libertății. Numai ambele la olaltă pot lucra la corelațiunea acestor două noțiuni. Un budget fără libertăți echivalente e un tribut ori o spoliațiune, organizațiunea pacifică unei usurpări materiale. Orice taxă impusă contribuabilului presupune o independență economică, socială și politică complectă fără care un impozit e o nedreptate și diametral oricărui sistem reprezentativ. *Un budget fără libertăți depline subminează aceste libertăți, căci absența de libertate e absență de validitate și inițiativă economică, viața gospodară târgește și cu ea resturile libertăților. Libertatea e un factor al producțiunii care formează izvorul veniturilor individuale și a statului. Prin urmare un regim ce nu respectează ca fisc aceste libertăți, comite contra cetățenilor lui un act de volnicie, de despotism și de strivire economică.*

Aceste sunt pe scurt ideile salutare ce se leagă de amintirea luptelor parlamentului Barebone. Minoritatea puritană, atât de radicală în ideile ei, a fost învinsă, dar principiile ei triumfează ulterior, și devin pentru posteritate, conducătoare în politică. America profită întâi de aceste idei cărora le mulțumește emanciparea politică. Virginia respinge impozitele impuse de parlamentul din Londra. *«Noi vom să plătim ca cetățeni, dar nu ca sclavi.»* Lord Chantham, bătrânul Pitt, amenință poporul englez, zicând că *«noi nu putem să luăm banii din buzunarele lor fără voința lor.»*

Din neînțelegerile asupra impozitelor pe

hârtie, culori, ceai, izbucnește revoluția americană, care sfârșește cu deruta Angliei.

Mișcarea din 1784 sub Horia pornește din aceleași motive. Taxa de rescumpărare ce o aveă să plătească populația română era tradițional de 585 fl. În 1775 taxa e urcată la 14,769 fl., în 1783 la 21,555 fl.

Politica asta de Camarila, caracteristică prin un fiscalism excesiv, vexatoric, arbitrar, a fost pe lângă alte multe motive combustibilul sulevării vehemente din 1784.

Libertatea impozitară apărută în parlamentul englez cu atâta ardoare și dignitate, se transformă pe la începutul secolului al XIX într'un democratism material salutar. Până aici sunt budgeturile mai mult tesorurile unei partide, decât a poporului întreg. Cheltuielile nu au un caracter productiv și comun, ci birocrat și electoral, distribuțiile nu reîntorc în mijlocul vieții tuturor, ci rămân în posesiunea unei familii, caste ori clice, care și-au asigurat puterea prin o gloată de funcționari servili și supuși, ce viețuiesc pe corpul social ca o grămadă de corbi flămânzi pe un hoit.

Cel dintâi politician modern care zgudue fiscalismul învechit e Huskisson a cărui operă e prolongită de Peel și Gladstone.

De aceste trei figuri distinse se leagă istoria nouă a budgetului și a democratizării lui. Genesa asta e extrem de interesantă, noi putem tăia din ea numai o mică fâlie din lipsa de spațiu. După reformele lui Huskisson care formează un complex de reduceri și simplificări impozitoare, vine Peel, care desființează la 1847 Țolurile agrare care au fost atât de fatale pentru consumentul mic. Reforma asta rupe o lacună profundă în programul conservatorilor și devastează ultratorismul. Budgetul se lărgeste și prosperează. Idealul fiscal al lui Gladstone a fost, *a procură muncitorului un dejun eliberat de orice impozit și a egaliza dările directe și indirecte în avantajul poporului*. El e autorul cugețului genial, că *dările directe și indirecte sunt două surori gemene care numai mână în mână se pot prezintă în mod agreabil publicului englez*. Gladstone e tata budgetelor populare, budgetele lui sunt programe democratice. Ridicarea stărei materiale a populației de jos precum ieftinirea alimentelor traiului zilnic, a fost opera lui originală și măreață, realizată în Anglia, care e azi obiectul de imitare și admirare a financiarilor de pe continent. Trecutul Angliei indică drumul nostru în viitor.

2. Franția.

Dacă trecem din Anglia în Franția vedem un tablou similar. Primul parlament, așa numitele *«États généraux»* (ordinele generale, compuse din nobili, cler și din clasele de jos numită și clasa a treia) e convocat de regele Filip cel Frumos la 1302 din motive financiare. Ținuta politică al acestui parlament e de admirat, el e decis a acordă subsidiile numai atunci când regele acordă reformele propuse de parlament. Politica asta liberală și reformatorică e continuată de parlamentele memorabile din 1355, 1413 și 1484, cari posează principiile reformelor

mari, formulând prim dată maximele libertății individuale și a egalității publice. Secolul al XIV și XV sunt epoca mare a bravelor *«États généraux»*, a căror discuții, reforme și idei rămân neuitate pentru acele timpuri mișcate. Ilean Cordiez evoacă maxima: *«Națiunea nu poate fi impozitată fără consimțământul ei»*. Filip Pot relevază propozițiunea următoare: *«Regimul e un oficiu nu o moștenire. Statul e lucrul poporului... Cari ridică o taxă fără consimțământul poporului sunt usurpatori a binelui altora»*.

Franția încă are un Barebone, numele lui e *Maupeau* care sub Ludovic XV ridică vocea lui de stentor în parlament afirmând: *«cauza care o apărăm noi e cea a poporului prin care și pentru care se guvernează»*. Ideile și curagiul lui *Maupeau* renasc sub *Fronța democrată*, contra sistemului absolutist a lui Mazarin, (atunci se ridică primele baricade la Paris) apoi mai ales sub ministrul democrat Turgot care desrădăcinează parțial viciile vechiului sistem de dări. Grandioasa revoluție din 1789 face tabula rasa pe terenul impozitelor.

Pe continent datează dările moderne de la revoluția franceză, care e și revoluția noastră. Până la revoluția franceză se edifică budgetul pe dări impuse de cel tare celui slab. Ideia asta era analogă unui guvernament fondat pe dreptul aservirii și al cuceririi. Actualul ministru de finanțe *Poincaré* scrie în cartea sa intitulată *Ideii Contemporane* următoarele: *«Ce era înainte un impozit? Un fel de tribut plătit de o clasă altei clase, privilegiul unei caste ori prelevarea unui oficiu, un drept a cărui exercițiu nu era limitat de cât prin mizerie ori foamete. Ce a devenit impozitul după revoluția franceză? Întâi s'a substituit cuvântul impozițiune prin cuvântul contribuțiune, ce sună mai liber și mai spontan. De acum înainte votează națiunea suverană impozitul și cvota ce e determinată pentru fiecare contribuabil. Care e această cvotă? Este ea suma ce trebuie tot cetățeanul să o plătească în resonul serviciilor care le așteaptă personalul dela societate? Nu. Noțiunea asta e seacă, egoistă, sterilă. Concepția revoluției franceze e mai largă, mai generală, mai generoasă și fecundă»*.

Impozitul nu e plata pentru servicii personale obținute de cetățeni, el e partea care tot civilul trebuie să o plătească în raport cu facultățile lui pentru susținerea cheltuielilor comune».

Ideile și spiritul revoluției din 1789, s'au răspândit peste toată Europa și indică politice regenerate drumurile adevărate. Revoluția asta năzdrăvană nu a modernizat numai constituțiunile popoarelor, dar au probat și libertățile materiale, precum egalitățile impozitare, cari sunt azi unul din cele mai sacre atribuțiuni a poporului. Sub gilotină nu a căzut numai capul unui rege, dar și capul încărunit a abuzurilor care nu mai însuflă repectul vremurilor apuse. Budgetul se revoluționează și primește succesiv structura lui democratică de azi.

3. Ungaria.

Dacă privim budgetul unguresc prin prisma ideilor lui Barebone ori a revoluției franceze din 1789 ce trebuie să zicem? Alcătuirea acestui budget e antisocială, nedreaptă și nedemocrată, căci ^{3/4} sunt impozite indirecte și abia ^{1/4} dări directe, ce e un sistem vampiric în detrimentul claselor inferioare. Am văzut că în Anglia sunt impozitele directe și indirecte două surori simpatice ce se reprezintă mână în mână publicului, la noi ele sunt copi hidoși și trivoli a luxului și a privilegiului, a miseriei și a sărăciei.

Dările indirecte care încheagă în Ungaria aproape tot conținutul budgetului sunt numai în state cu multă mișcare comercială justificate, în țări agrare cu puțin negoț apasă excesiv pe clasele de jos. Putem chiar spune că ele sunt plătite exclusiv de țărâtime. Anglia nu are atâtea dări indirecte ca Ungaria, deși ar fi îndreptățită la aceasta, fiind stat par excellence mercantil. Impozitele indirecte au originea lor în Holanda o țară fără nici un sol arabil, a cărei existență se compune din canale, corăbii, comptoare, negoț etc. Dările indirecte sunt actual atât de exagerat reprezentate în budgetul maghiar, încât ar trebui să cauți în dicționar după un nume nou de dare. Un atare sistem pe care se edifică budgetul privilegiază pe unii și subordonează pe alții, el reoglindește o stare politică miserabilă, unde rolul cetățenilor se măsoară după cantitatea contribuțiilor. Aceasta e o concepție antică, concepția aristocrată, contrarul dela concepția modernă democratică, egalitară.

Aceasta e o politică budgetară regresivă, care svârle societatea înapoi, dar nu o politică progresivă, avansată, conformă rezultatelor științei, condițiunilor naturale și necesare a evoluțiunii, a justiției și a ameliorațiunii confortului, a comunității. Sistemul acesta de dări nu-l mai aflăm la popoare înaintate, el e un sistem demodat, răposat, care-l descoperim cel mult în arhivele prăfuite a civilizațiunilor primitive. Regimul egalității și a libertății nu mai cunoaște distincțiuni între contribuabili, toată societatea e un singur cetățean, un singur contribuabil. Budgetul unguresc în loc de a prezenta idea progresivă în sus, o represintă în jos, absolut invers curentului politic, economic și social modern. Acest budget e antipodul budgetului englez și francez.

Țărâtimea românească formează un fragment considerabil în clasele de jos ale Ungariei. Ea se distinge de celelalte straturi sociale prin aceea că muncește mai mult și mai greu. Și totuși ea supoată în mod măsurat și poverile dărilor, o nedreptate amară în o țară parlamentară, care se bazează pe principiul muncii, alte pături a societății care trăiesc cu mult mai inactiv, ba chiar parazitic, sunt relativ scutite de sarcinile perceptivă. Dacă munca e alterată prin sistemul impozitelor, atunci tot sistemul e destructiv și imoral, căci munca e izvorul tuturor capitalurilor și bunurilor. Țărâtimea românească e de zece ori mai aspru lovită prin dările indirecte decât populația

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlul în caz urgent: KALMÁR-rostagyár.

Numărul Telefonului 11

gată, așa prin monopolul sării și a tutu-
lui, prin accizele exagerate a beuturilor
și a altor produse și mărunțisuri. Dacă se
ridică și protecția ori prohibițiunea în
favorul industriei naționale maghiare, atunci
nedreptățile impositare se vor dupli-
ca și triplifica, consumul se va scumpi și
se va fi mai greu, cerealele vor scădea în preț
și greutatea pusă în potruva exportului.
Punca, capitalul, uneltele agricole, totul se
scumpi în defavorul lumii dela țară. Po-
tica asta duce la stagnarea vieții materiale
sociale a țărănimii, dar nu la ridicarea ei.
Acele momente fugitiv relevate, arată în
rezultate că direcția politice financiare e în
noastră rătăcită, ea favorizează orașele
și desconsideră provincia, preferază burghe-
zia și neglija interesele țărănești. Bud-
getul compus aproape din dări indirecte e
o țară agrară un budget alcătuit din pre-
dicii și privilegii, el ne pare purtătorul
prăvălirii inegalităților evului-mediu ob-
ștesc, dar nu zămislirea compactă a demo-
cratismului substanțial și luminat. În loc de
progresă cu timpul, cu moravurile, cu
gândurile, acest budget e retrograd, el e
contra tendințelor populare și principiilor
dreptului modern. Acest budget nu impli-
cește ceea ce a cerut starițul Mably în re-
voluția din 1789 dela ori ce lege bună:
mettre plus d'égalité entre les citoyens a
cine mai multă egalitate printre cetățeni.
Acest budget nu e sincer.

Problema budgetului trebuie să ne intere-
zeze cu atât mai mult, căci ori ce politică
fără cifre e fragilă și indecisă. Blocul cifre-
lor e fundamentul ori cărui proiect politic.
Armonia între vederile politice și între fac-
torii puterilor materiale e condițiunea prea-
abilă pentru rezultate reale și eficace.

Budgetul unguresc trebuie combătut în-
trecut e un amestec de idei noi și remi-
niscențe fosile. A crede însă că în lumea
prezentă mai ajungi la o țântă mare cu
sistemuri mixte, compuse din rămășițe an-
ceve și teorii avansate, e o iluzie, o pă-
căleală, un patriotism fariseic. Azi e totul
relativ, ori fii pas cu popoarele culte ori
dispari. Budgetul unguresc suferă din cauza
asta de două rele, de rutina trecutului de
care nu sa scuturat, de lipsa virtuților tim-
pului actual pe care nu și le-a însușit încă.
Acest budget indignază pe orice cugetător
drept, căci cu mijloacele lui se perpetuiază
abuzurile trecutului pe teren material, social
și politic.

După Burdeau depinde un budget nu
dela detaliul ce-l compune, ci dela două
trei idei esențiale pe care e etablat. Conside-
rațiunea asta ne-a condus și pe noi în ar-
ticolul de față. Aceste idei esențiale ne par
nouă că nu stau în acord cu progresul de-
mocratizmului social, de nu sunt egalitatea,
fraternitatea și libertatea, ci privilegiul și ine-
galitatea.

În senzul acesta am încercat în modestul
nostru referat a înfățișa problema budge-
tară publicului românesc din care se vor
ridica desigur la un timp dat luptătorii pen-
tru democratizmul budgetar. Ceasul nu poate
fi departe unde va trebui să apară și în mi-
leul nostru nu Barebone ori nu Maupeau
care să contribuie la transformarea bud-
getului din o recvizită birocrată, electorală,
improductivă și nedreaptă, într'un instru-
ment de progres în înțelesul restaurării li-
bertăților mutilate și a unei egalități tot mai
mari și mai complete.

Adunarea fondului de teatru în Lipova.

Serbările ce se vor aranja cu prilejul
adunării fondului de teatru în Lipova în
zilele dela 28, 29 și 30 August, promet a
fi într'adevăr mărețe.

Public distins din toate părțile locuite
de Români își va da întâlnire în Lipova,
iar comitetul a întocmit un întreg șir de
festivități pentru distrarea oaspeților.

Am anunțat că va lua parte și domnul
Alesandru Mocsonyi, s'au însinuat apoi ca
participanți Aug. Hamsea, archimandrit,
deputații naționali Vasile Goldiș, Ioan
Suci, Ștefan C. Pop, secretarul Sava
Raicu. Vasile Pap, dr. Sever Ispravnic,
dr. Liviu Tămășdan, dr. I. Marșieu adv.
ș. a. din Arad.

Din Timișoara: Emanuil Ungurian, dr.
Aurel Cosma, dr. G. Adam, Romul Că-
răbaș ș. a.

Din Lugoj: dr. G. Dobrin, dr. Valeriu
Branște, dr. Cornel Jurca etc.

Din Buteni: dr. A. Grozda, precum și
mulți alți fruntași din alte părți.

Comitetul ezeutiv ne trimite spre publi-
care următoarea

Programă a festivităților :

1. Luni, 14/27 August :

- primirea comitetului ;
- Luni la 8 ore p. m. seara de cunoștință în
restaurantul »Regele Ungariei«.

2. Marți, în 15/28 August :

- la 9 ore a. m. serviciu divin în biserica
gr.-or. română din Lipova ;
- la 10 ore a. m. ședința I. sala hotelului
»Regele Ungariei« ;
- la 2 ore banchet la »Archiducele Iosif« ;
- seara la 9 ore concert cu reprezentațiune
teatrală în sala hotelului »Archiducele Iosif«.

3. Miercuri, în 16/29 August :

- la 9 ore a. m. ședința a II-a tot la »Regele
Ungariei« ;
- Miercuri seara la 8 ore petrecere cu dans
la »Archiducele Iosif« ;

4. Joi, în 17/30 August :

Eventuale excursiuni.

Comitetul ezeutiv :

Dr. A. Halic, dr. A. Cioban, dr. C. Missits,
dr. A. Bradean, Dimitrie Roman.

Românii aradani la Expoziție !

Avizăm publicul românesc, că grupa ara-
dană a Românilor, cari vor cerceta escur-
ziunea a exoperat următoarele favoruri :

- O reducere pe C. F. R. de 50—75%
b) Cvarțir gratuit în București.
c) Intrare liberă în Expoziție și la spec-
tacolele din Arenele Române.

Cei ce vor să se atașeze la excursiunea
aradană, sunt rugați a se însinua cel mult
până la 1 Septembrie st. n. trimițând
totodată un acout, care se va compută în spe-
sele călătoriei — de 10 cor. la adresa dlui
Vasile Goldiș deputat în Arad.

Comitetul a făcut pașii necesari și la
ministrul de comerț ungar pentru a exo-
pera reducerii pe căile ferate ungare. Despre
rezultat, vom da știre la timpul său.

Timpul excursiunii nu este încă fixat,
probabil însă, că se va fixa pe 8—10 Sep-
temvrie. Călătoria se va face pela Baziaș
cu vaporul pe Dunăre, până la Turnu-
Severin și de acolo la București. Rentoarcerea
se va face prin pasul Predeal. Un întinerar
mai detaiat se va alcătui mai târziu.

Avizăm însă pe cei ce vor să participe,
că fie-care are nevoie de pasaport, pe
care să-l ceară din vreme dela vicispănatul
concernent.

Vom publică în foaie și numele celor ce
se vor însinua ca participanți.

Cu ori-ce alte informațiuni servește biroul,
pe adresa dlui Sever Bocu, red. al »Tribunet«
Arad.

Biroul.

TELEGRAME.

Catastrofa dela Valpariaso.

Paris, 21 August. Jertfele cutrămurului
de pământ, ce a pustiit orașul Valpariaso
din Africa de sud, se urcă la 5000. Sute
de cadavre zac neînmormântate. 3000 de
oameni despre care s'au crezut, că sunt
jertfele cutremurului, au scăpat.

Daunele făcute se urcă la 5 milioane de
funți sterling.

Atentat contra presidentului Fran-
ciei. Anarchistul italian Francisc Girillo a
fost deținut în portul din Marsailles și s'a
găsit la el material pentru pregătirea bom-
belor. Girillo, care de profesiune e pantofar
a voit să facă atentat în 15 Septembrie
contra lui Fallieres — prezidentul Franciei

O inovație la Asociațiune.

Fostul secretar al Asociațiunii dr. C. Dia-
conovich, s'a hotărît în sfârșit să-și pără-
sească postul de secretar al »Asociațiunii«
și să se dedice unei cariere pentru care a
dovedit totdeauna că are vocație: s'a făcut
administratorul Muntelui de pietate din
București. Deslegarea aceasta norocoasă a
chestiunii personale în conducerea »Aso-
ciațiunii« — căci devenise o chestiune
nemulțumirea publicului cu dl Diacono-
vich — a dat naștere la o inovație, pe
care o aprobăm și noi pe deplin, așteptând
dela dânsa ca și cu cei au introdus-o roade
bune pentru viitor.

Iată ce scrie în privința aceasta »Neamul
Românesc« al dlui profesor Iorga, din Bu-
curești, a cărui opinii le împărtășim și noi :

În zilele de 14 și 15 Iulie st. n. și-au ținut așa
numitele secțiuni științifice-literare ale »Asociați-
unii« obicinuitele ședințe anuale-plenare. Sunt șase
ani de când se întâlnesc, cu destulă regularitate,
membrii acestor secțiuni — tot bărbați de erudi-
ție înaltă și adânc cunoscători ai trebuințelor po-
porului și a diferitelor lipsuri culturale, ce îl bân-
tuie ca să constate cu nemulțumire că nu s'a
lucrat de ajuns și să repete an de an aceleași
promisiuni solemne, că în viitor vor dezvoltă cu
toții o activitate mai stăruitoare, proprie a ridica
Asociația la înalta ei menire de a fi, cu adevă-
rat, factor creator și răspânditor al culturii națio-
nale.

Asemenea promisiuni s'au accentuat prea adese-
ori și în trecut, fără însă ca ele să fi fost duse
la îndeplinire, în întregime. Astfel lumea a ajuns
de nu mai pune astăzi un temei pe ele. Și mulți
se întreabă, poate cu drept, dacă aceste secțiuni
științifice-literare — caracterizate chiar din partea
unui valoros membru al lor cu numirea de:
făt mort — mai au vr'o îndreptățire sau vr'un
rost în organizmul Asociației.

Anul acesta, însuși președintele Asociației, venerabilul bătrân Șuluțiu, a accentuat în cuvântul său de deschidere că »Asociațiunea« a cheltuit până acum cu secțiunile vre-o 4—5000 coroane, fără ca acestea să fi adus în schimb un echivalent corespunzător de muncă culturală, literară ori științifică. Pentru ca ele să devină într-adevăr folositoare, ar fi de neapărată trebuință, ca membrii lor să rescumpere în mod efectiv — prin stăruință înțeleaptă a condeiului probat ori prin iscusința cuvântului lămuritor, pe care pot și trebuie să-l împărtășească mulțimii cu orice prilej — distincția, în orice caz onorifică, de a figura ca sfetnicii acestei »Academii ardelenae«.

Dacă cuvântul de mustrare și de îndemn al dlui Șuluțiu își va avea rezultatul dorit, ne putem aștepta să vedem în curând răsărind pe urma activității acestor corporațiuni o mișcare de viață și cultură românească mai vie și mai intensivă, decât cea de până acum.

Speranțele tuturora se întemeiază în punctul acesta mai ales pe îmbucurătoarea schimbare, ce tocmai acum se pregătește la cârma Asociației. Conducătorul de până acum n'a isbutit să fie, decât un administrator bun, cum îi zic prietelui în chip de laudă, și un suflet de birocrat, care în toată viața lui pentru nimic n'a dovedit un interes mai scăzut și mai puțin simț, decât tocmai pentru problemele de literatură și cultură românească și pentru trebuințele, de orice fel, ale popoului nostru, care va rămânea pentru dânsul una dintre cele mai nebulose noțiuni. Acum dl Diaconevidh pleacă... În ședința amintită și-a rostit cuvântul de rămas bun... În locul lui vor fi chemați la conducere oameni tineri cu pregătiri solide și inzebrați cu frumoase aptitudini literare. În fruntea lor va sta Goga, fala neamului și gloria Ardealului românesc.

Cățiva din generația mai veche, cari au meru în vedere morală din nemțeasca fabulă *Der junge Kranich*, simt un fel de răcoare, când aud vorbindu-se de o conducere a elementelor tinere, față de care se simt în drept a-și manifesta, cu orice prilej, toată neîncrederea.

Ceice nu cunosc puterea de muncă, strădania lui Goga și dorul lui de a se face folositor neamului pe toate căile, mai rătăcesc și acum în credința că el n'ar mai putea să fie și altceva în viață, decât poetul cunoscut și apreciat pretutindeni — și deci privesc cu îndoială aceste schimbări.

Totuși Goga a dovedit, chiar și în timpul scurt de câteva luni, cât a stat până acum în serviciul Asociației, că este om harnic, stăpânit de vederi largi și sănătoase, și având cea mai deplină înțelegere pentru toate problemele de cultură națională și educație a popoului. În planul său de

reorganizare, înaintat aceleiași ședințe plenare, a arătat, cu toată puterea convingerii, că este momentul suprem a se da Asociației menirea destinată de marii ei întemeietori și a-i tălmăci rostul în alt chip decum se obișnuiseră a-l înțelege ceice voiau să facă din ea numai o vastă cântărire... Dintre punctele de reformă, desfășurate temeinic în planul lui Goga, mai însemnate sunt:

1. Asociația să aibă pe viitor doi secretari coordinați, unul pentru agendele administrative, iar celalalt pentru partea literară;

2. Să se sisteze revista, »Transilvania«, care apare din două în două luni, neaducând pe sama cititorilor decât mulțimea nesfârșită a proceselor verbale, prin care nu pot promovă interesele culturale ale unui neam;

3. În locul acestei reviste, Asociația să scoată o foaie pentru popor (cam în potrozul revistei »Albina« din București), care să apară în fiecare săptămână, supt îngrijirea unui comitet de redacție în frunte cu Goga.

În giurul lui se va grupa, de sigur, nu numai lamura tineretului de inimă și de progres, ci toți membrii Asociației, cari simt adânc trebuința de a se da formelor goale de până aici — un cuprins cinstit și de ispravă.

Conștiința națională!

(Urmare.)

În lume totul se schimbă totul se transformă și din cenușa prezentului de azi se renaște pururea un viitor de mâine, mai turbure sau mai senin, după cum vântul suflă mai cu vijelie sau adie mai lin. Acest vânt este un curent care se derigează și se modulează după propria noastră activitate și după puterea voinței, care singură poate fi hotăritoare. Dacă acest vânt suflând ar duce, totul în neant, să nu se mai știe nimic de ziua de mâine, și de aceea ce a fost azi, nici că se aibă cine știe și de cunoaște, atunci puțin drept am avea să ne gândim la acest vânt, pe care ar trebui să-l numim vântul soartei și să-l lăsăm să suie liber în calea sa; dar el e neîndurat, căci ades amestecă el totul în valuri de noroi și apoi în fața viitorului, el însuși judecă trecutul rușinos și cu ironie amară îi pune pecetea infamiei.

De atâtea ori vedem indivizi, clase întregi, ba chiar popoare, cari buimăciți de lăcomia unei fericiri efemere, sunt gata să-și vândă părinții, frații, chiar țara întreagă, numai ca să guste o clipă din paharul deșertăciunii omenești, ce spumegă de otrava turnată de mâini criminale. Această otravă fermentată prin egoismul cel mai miserabil, sub masca unei iubiri nemărginite, a cărui

obiect necsistând în afară de fiecă țară, pune omenirea, rămâne tot subiectivă, amlēmă faimoasă numită cosmopolitism, cari se adăpostesc toți cei mici la suflet, fiind în stare a face cât de puțin bine pentru cei de aproape ai lor, pretind că fac totuși pentru întreaga omenire.

Ei bine, spre acest pahar cu otravă, adus de acest cosmopolitism, de acest străinism, la noi în țară, de un curent nenorocit și cu o voință slabă, au întins mâna mulți spre el, și au gustat din el, căzând apoi pe loc în abizul nestărușii unde se tăvălesc în noroiul cel mai murdar, și buimăciți de miiasmele infernale din jurul lor nu mai pot zări nici o rază de lumină, în care să-și găsească salvarea. Astfel ei înfierăți cu disprețul meritat, nu mai au în lume, nici tată și nici mamă, nici rude și nici țară și sentința lor și-au făcut-o singuri, dar alături cu ei, mai puțin vinovați sunt o majoritate, cari vegetează din munca altoasă multămita unei meschinațiuni și unui servilism care a făcut din conștiința fiecărui o roată cu șurup, pe care zeii purtători de aur și onoruri întorc cum vor. Această mulțime, care acum nu mai poate concepe nici pe ființa supremă de care e creată, stă pe un pedestal ce se cutremură din când în când, și la baza cărui geme și rabdă de popor de ihoși, pe fruntea căror curg sudori, ziua și noaptea, și-a căror spate se îndoiește tot mai mult sub greutatea nedreptății ce o apăsă.

În mijlocul acestei anarchii, care se tot mereu, apare unde și unde câte un știent și cu o voință tare, a cărui suflă îl hotărăște să se opuiască acestei vijelii și cu capacitatea sa, și cu toată energia el devotată, singur chiar fiind și nu cauză fit, un alt avantaj decât împăcarea conștiinței sale, putem zice ori când că și-a făcut datoria altă cât a putut. Preste acești oameni de bine, se năpustesc în valuri insultele triviale, aduse de acele căror suflet negru e deschis în ochii tuturor, iar omul conștient, trebuie să rabde ca să treacă peste el toată mișelia omenească. El trebuie să se înarmeze cu un curaj de martir, căci trebuie să fi un martor ca să vezi încarnate toate răutățile omenești, și se luptă de mila celor asupriți. Da, numai acești bărbați vor putea lupta azi și numai aceia vor putea spera în fîlă ideilor mari, cari vor și se rămăie mai puț mai hotărâți la acțiune, atunci când în ei se va grămădi toată perfidia omenească.

Asemenea bărbați sunt adevărații martirițiunei lor, căci în mijlocul vijeliei, când pleacă capul în fața primului vânt, și picioare tot ce-i sfânt pentru a ajunge la gîoana infamă, ce-i face vânzător de neam; tu singur îți pui pieptul în fața noianului de nedreptăți și

Despre un turneu artistic

Iubite dle redactor,

Am auzit că Z. Bîrsan, cu o mică ceată de pribeghi, se va abate și pe la Arad. DVOastră îl cunoașteți — cine nu l'ar cunoaște, la noi? — și nu mă îndoiesc, că-l veți primi bine, mai bine de cum l-au primit vestiții cetățeni ai Sibiiului.

De trei ani se trudește acest visător să treziască și să nutriască dorul de artă națională, în Ardeal. În acest răstimp mai n'a rămas colțisor românesc în țara noastră, unde să nu fie străbătut frumosul chip de actor, cu ochii calzi și blânzi de poet liric.

Pe la noi au mai trecut »artiști«. Cei ce nu se puteau căpătu în țara românească, se strecurau prin strămtorile Carpaților, și publicul nostru, căruia nu i-se poate tăgădui o bună măsură de naivitate, i-a întâmpinat adeseori cu interes, cu simpatie chiar, pentru că erau »frați de-ai noștri«. Și s'au scris articoli de gazetă plini de mărire despre oameni, cari în alte părți și în alte împrejurări ar fi fost huiduiți.

Z. Bîrsan nu se poate socoti între aceștia. El n'a venit să secere aplauze nemeritate, nici să strângă parole nemuncite. Pe el l'a mănât acasă dorul de ai săi, și talentul, care așteptă să fie pus în serviciul culturii noastre. Un teatru românesc, dacă vom ajunge să-l vedem vreodată în ființă, de numele lui se leagă.

Vor mai fi și de cei ce n'o înțeleg aceasta și privesc cu neîncredere la activitatea lui Z. Bîrsan. Mai deunăzi s'a tipărit unde-va un articol plin de necuviințe la adresa lui. La noi sunt și acum anumite forme, cari cer să fie împlinite, dacă vrei să ajungi mai degrabă o țintă. Z. Bîrsan nu le-a

considerat niciodată. Ca să amintesc un exemplu, el a avut bunul simț și n'a căutat să câștige cu orice preț bunăvoința și... grația unor »bătrâni cu suflete mari«. Greșala asta poate displăce unora, dar ea e o mângâiere pentru noi, tinerii, cari știm să prețuim munca cinstită și desinteresată.

Se credea multă vreme, că problema teatrului nostru se va deslega cu adunări generale și cu »dăruri marimonioase« așteptate nu știu cum și nu știu de unde. Nu-i destul însă, să adunăm bani și și când vedem grămada destul de mare, să înălțăm o casă întortochiată, pe frontispiciul căreia să stea scris cu litere de aur: Teatru românesc. Ne trebuie mai întâi un public, pe care să se poată sprijini teatrul, ne trebuie un mai mare număr de oameni cu învățătură și cu fragere de inimă, cari să se știe zmulge de sub povara nevoilor zilnice, și să se știe insuflați pentru ce-i frumos și pentru ce-i folositor și altora — tuturora. Când vom avea o pătură cultă bine închiegată, conștie de chemarea sa, gata de jertfe și pătrunsă de necesitatea unei înalte instituții culturale, cum ar fi Teatrul românesc în Ardeal, — atunci nici aceasta nu va mai putea întârzi, și se vor găsi mai ușor mijloacele pentru înființarea lui.

Z. Bîrsan a înțeles acest adevăr, poate mai adânc decât alții, și-a intrat, cel dintâi, în luptă pentru el.

Da știi, dle redactor — din nenumăratele rapoarte, foarte seci de altfel, ce s'au trimes la redacție — că lumea, publicul cel mare l-a primit aproape peste tot locul cu căldură, și că în deosebi tineretul a urmat glasul lui de chemare. În jurul lui s'au format, curând, mici dar zgomotoase grupe de diletanți, ce rostiau mai curat și

mai dulce vorba românească, urmând pilda artistului, și s'au înfrățit în același gând cu toții, după puteri, la opera de prefletelor. Fiecare orășel locuit de Romani — acum »actorii« săi, — tineri, cari până mai ieri se cunoșteau, acum se întâlnesc mai des, se înțuiesc, se îndrumă unul pe altul, învață unul de rost, citesc și vorbesc de teatru... Aceasta este mai nouă și mai actuală. Și publicul, care nu numai privitor — se formează cu înclut. Reprezentațiile sunt tot mai bine corectate, jocul lui Bîrsan, și al diletanților chiar, e din ce în ce cu mai mult interes urmărit. Acolo în fața scenei, unde tineri de ai noștri înfățișează lucruri apropiate de sufletele noastre, bucăți rupte din viața, și unde se vorbește aceea limbă românească, armonioasă și dulce, care pe la noi numai rar se aude, — acolo ne simțim mai buni, mai iertători, ne simțim una cu toată vrajba și zizania, care bântuie în societatea noastră de pretutindena.

Nu sunt aceste rezultate? Oare înfrățirea și înălțarea asta a inimilor nu ne vor aduce mai curând un teatru românesc, decât adunările proceselor verbale și ale cifrelor?

Te rog să nu crezi, dle redactor, că vreau să-i fac reclamă lui Z. Bîrsan, atribuindu-i merite, ce nu i-s'ar cuveni. Sigur, nu-i numai meritul lui, dacă chestia teatrală preocupă azi în aceeași măsură publicul mare ca și pe cei puțimi aleși la masa verde, dacă au început și la noi să se scrie pieze teatrale — deși slabe, aceste începuturi sunt totuși îmbucurătoare —, și dacă avem acum câțiva tineri de-ai noștri pe la conservatorul de București. Firește, că mișcarea asta spre bine nu se poate legă de nici un nume, ea e izvorită din însăși dezvoltarea noastră culturală. Dar să nu

— **Krieghammer** despre care scrisesem ieri, că e în agonie, a murit. El a fost rănit cu ocaziunea unei vânatoare.

Fostul ministru austriac de războiu era un caracter integru.

— **Foc în Milano.** Se telegrafează din Milano, că institutul de litografie, Tertarelli azi-noapte a fost pus în foc. Focul face mare senzație, deoarece proprietarul e viceprezidentul expoziției din Milano, și se crede, că focul a fost pus.

— **Comitetul corului gr. cat. »Sta Elena«** din Gherla, precum ni-se scrie își va trimite în zilele aceste statutele guvernului spre aprobare. Corul are și o orchestră care-și va începe activitatea cu 1 Septembrie.

Comitetul ne roagă, să facem un apel către marele public românesc să vină întru ajutorul acestei instituții — înscrind-se de membrii ajutători ori fondatori — care împlineste o misiune așa de mare națională în acest înstrăinat oraș.

— **Soartea Jidanilor din Finlanda.** Poporul finlandez iubește libertatea, dar nu iubește pe Jidani, de aceea în proporția ce luptă pentru dobândirea drepturilor sale, în aceea proporție răpește drepturile dela Jidani. Așa s'a dat porunci aspre să pedepsească fără căutare pe proprietarii mari, dacă vor vinde ceva Jidanilor. Jidani străini nu lasă să intre în țară. Dela 1889 începând tot la șase săptămâni fiecare Jidan trebuie să-și prelungească legitimația de domiciliu.

Sigur, poporul finlandez este atârnat de conștiința sa națională, încât știe, ce are de făcut față cu Jidanii.

— **Concert în Tinca.** Tinerimea română din acest orașel, unde viața românească e abia în boboc încurajată de reușita concertului ce aranjase astă iarnă, va da iară în seara de **St. Marie** un concert urmat de dans.

Cei ce vor fi participând la concertul de astă iarnă, care după mărturisirea celor mai bătrâni, a fost primul concert românesc în Tinca, aceia de sigur, reamintindu-și momentele de dulci impresii de atunci, nu vor putea rezista nici acum dorului de amuzare sufletească. Programul cu puncte variate și bine alese, executat de tineri conștiinți de datorință, cât și mai mult concursul spriginitor al d-nelor pianiste **Dr. Ilie și Dr. Popescu** și al domnișoarelor diletante, dau garanță că și acest al doilea concert în Tinca, va fi demn de arta românească și va avea tot acelea note de a putea emoționa, entusiasma și amusa.

Indiscutabil e, că cea mai bună școală pentru dezvoltarea sentimentului național sunt concertele și peste tot convenirile sociale. Bihoreni au încă mare lipsă de această școală. De aceea este de dorit, ca să participe cât mai mulți Români la acest concert, și îndeosebi cei din cercul Tinca să nu lase nefolosită această ocaziune, ca așa să ne putem mândri iarăși de reușita concertului românesc din Tinca.

— **Oroloage ieftine și juvaerice** pe lângă prețurile cele mai avantajoase se pot câpăta la **Deutsch Izidorné**, palatul contelui Nádasdy, strada Forray.

— **Wolf J.**, pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minoritilor).

Avis.

Onorații oaspeți, cari doresc a lua parte la **adunarea generală a Asociațiunii** ce se va ține anul acesta în **Brașov**, în zilele de 8/21 și 9/22 Septembrie sunt rugați ca — pentru îngrijirea de cvartire — să se insinue la președintele comisiei de încvartire dl **Nicolae Bogdan**, prof. Str. Caterinei 15 cel mult până în 28 August (10 Sept).

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 21 August.

INCHEEREA LA 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7.31 — 7.32
Secară pe Octomvrie	6.17 — 6.18
Orz pe Octomvrie	6.48 — 6.49
Cucuruz pe Iulie	6.63 — 6.64
Cucuruz pe 1907	5.30 — 5.31
Grâu pe Aprilie 1907	7.60 — 7.61

INCHEEREA LA 5 ORE :

Grâu pe Octomvrie 1906	7.29 — 7.30
Grâu pe Aprilie 1907	7.59 — 7.60
Secară pe Octomvrie	6.16 — 6.17
Ovăș pe Octomvrie	6.48 — 6.49
Cucuruz pe Iulie	6.64 — 6.65
Cucuruz pe 1907	5.20 — 5.21

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor.	158.—
« « « mic	«	160.—
« brut « mare	«	156.—
« « « mic	«	158.—

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu : 78—100 klgr.	Cor.	12.00—12.20
« 79--100 «		
Secară : 100 «		10.80—10.90
Orz : 100 «		10.80—10.90
Ovăș mercantil 100 klgr.		11.40—11.50
Ovăș cernut 100 klgr.		11.70—11.80
Cucuruz nou 100 «		12.30—12.40
« vechiu 100 klgr.		

Tărgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară : Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 klgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil : **Sever Bocu.**

Editor proprietar : **George Nichin.**

Cultivarea părului. Cea mai obvenindă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreța, cei ce sufer de acest morbo în timpul cel mai scurt devin pleșuvi, doare-ce mătreța slăbește perii și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă „spirtul de păr PETROLIN“, despre ce prin epistole de recunoștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedică căderea părului, și ori ce alt morbo de cap si în mod avantajos ajută la creșterea de nou a părului. La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus. Ori ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsificare stricțioasă. Se capătă numai la pregătitorul : Drogeria și laboratorul de cosmetică **Koráni și Wachsmann, Szabadka.**

Magazin principal la farmacia Földes Kelemen. Se poate câpăta și în prăvălia de toalete alui **Hegedüs Gyula.**

Loc deschis.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că începând din **1 Septembrie** a anului curinte am

cumpărat atelierul de fotografie a lui Klapok Alajos,

din palatul minoritilor, Strada Weitzer Nr. 2, și acolo sub conducerea bărbatului meu voi deschide atelier de pictat și fotografie corăspunzător cerințelor moderne

Cu deosebită stimă

Balassa (Blaschka) Ernőné.

4809/1906. tikv.

Arverési hirdetmény.

A bjenői kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy dr. Iszprávník Széver aradi lakosnak, Mara Onucz által képviselt kk. Mara Indrej, Koszta Raveka férj. Pürecse Niculaené, ugyis mint kk. Koszta Éva gyámja, Moroda Tivadar, Mara Teréz és özv. Mara Petruné mintnéhai Mara Petru örökösei csermői lakosok végrehajtást szenvedők elleni 114 K. 10 fill. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. tvszék és a bjenői kir. jbiróság területén fekvő és a csermői 372. sz. tkvben A+I1. sor (591—592) hrsz. a foglalt 3/4 részben Mara Juon, 1/4 részben kk. Mara Szinza és 1/4 részben kk. Mara Petru (öröklagzó) tulajdonát képező 400 □-öle s beltelek az azon levő házazal a végrehajtási törvény 156. §-a alapján egészben 914 K. kikialtási árban az

1906. sept. hó 28 napjának d. e. 10 órakor

Csermő község háznál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni, u. m. :

1. Ha a kikialtási áron felül ígéret nem tételik, az elárverendő ingatlan a kikialtási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 91 K. 40 f.-t. készpénzben, vagy az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikialdott kezzeihez letenni vagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltalni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat pedig ugyanazon naptól számított 45 nap alatt s minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. december 6-án 39,425 I. M. sz. alatt kelt rendeletben előirt módon a buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírótság telekkönyvi hatóságánál, Gurba, Csermő és Somoskés községek előljáróságainál megtekinthetők.

Borosjenő, 1906. évi július hó 14-én.

Székelý,
kir. albiró.

O familie creștină inteligentă
fără băieți, cari vorbesc perfect limba română, ar lua 3—4 studenți în cortel, cu întreaga provedere. Locuște în **Arad Luiza utza Nr. 1.**

ANUNȚ.

Subscrisul am lipsă de un candidat de avocat; deci cine voeste să fie aplicat în cancelaria mea, să binevoiască a-mi scrie. Cei cu praxă deja sunt preferiți. Nagy-Szt. Miklós 1/14 Aug. 1906.

dr. Nestor Oprean,
adv.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei« :

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri portó.

HACKENDRE architect, cu diplomă și maestru zidar.
Cancelarie specială: Arad, strada Kápolna nr. 4.

S lănină, unsoare
și tot felul de articole
de pe cârnătorie
pe lângă prețurile cele mai avantajoase
se poate căpăta zilnic în băcănia lui
Garay Károly
Arad, piața Boczkó nr. 2.

Inainte
de a cumpăra cafea,
vă rog faceți o probă de cumpărare de
cafeaua prăgită de Palermo

ce atât pentru cafeaua cu lapte, precum și
pentru cea neagră e ceva fenomenal de fină,
gustul și mirosul e neîntrecut, nevătămătoare
pentru nervi și pe lângă toate acestea e foarte
spornică și bogată. În toată săptămâna pră-
sire proaspătă de două-ori; împachetare de
1/4 și 1/2 klgr. se poate căpăta exclusiv
la băcănia lui

Dürr Gusztáv
ARAD
vis-à-vis cu primăria orașului.

Verificați-vă de commis-voiajiuri. Fiecare pachet
e provăzut cu numele firmei mele și cu
sigilul meu de cusutor.

Raderea de prisos!

Cine voește se economisească banii, cine
voește se cruțe timpul, cine nu voește se
fie spus la vre-o boală de piele, acela
se rade

cu „RASOL“
sănătos! plăcut! ieftin!

Un kilogram cu care se poate rade de
30 de ori, 2-40 Cor. În provincie 3. Cor.
plătindu-se înainte, se trimite gratuit, Cu
mandat postal mai scump cu 20 fil. Pregă-
tește și trimite

„RASOL“ Vegyiipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

— Vanzătorilor dă concesiune. —

Cel mai bun mijloc pentru stărpirea
părului

e „RASOLIN“ -ul
foarte recomandat damelor,

Prețul unui borean 2 Cor. în provincie 2-50
Cor., pe lângă trimiterea sumei, franco cu
mandat postal e mai scump cu 20 fil. Uni-
o o o o cul pregătitor o o o o

„RASOL“ Vegyiipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Magazin: Farm. Török József, Király-u. 12
Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

Numai câteva zile!

CIRCUS-LIPÓT

în Arad, Béla-tér.

Mercuri, în 22 Aug. la 8 oare seara

Mare producțiune de sport

cu program mare senzațional
— — afară de cei — —

4 Jokey 4

ce au produs mare furoare
se va da pentru a doua oară

•Țiganul. •

Mare joc mut-istoric. Luptă pe cai și pe uscat.
Predată de 60 persoane la lumină de foc bengalic.

Joi, ca în toate zilele, la 8 oare seara
Mare producțiune strălucită.

Vineri, în 24 August, la 8 oare seara
Producțiune High-Life.

Mai pe larg pe placate de păreți.

Prețuri de intrare: Lojă 3 cor. Scaune 2
cor. Loc I: 1 cor. 50 fil.
Loc II: 1 cor. 20 fil. Loc III: 80 fil. Galerie
40 fil. Ostașii dela sergent în jos, precum și
copiii sub 10 ani peste săptămână pe jumătate,
Duminea și în sărbători seara plătesc prețul în-
treg. Duminea după amiază și cei mari și copiii
plătesc din prețurile regulate jumătate — Biletele
sunt valabile numai pentru producțiunea, pentru
care s'au scos.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄.
și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spe-
sele de întăburire, convitez căterile de interese mari

— Rezolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utcza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuzitori de afaceri abili
și demni de încredere.

CUMPĂRAREA berăriei de PILSEN și restaurant.

Aduc la cunoștința Onor. public, că am luat în primire așa numita

„Kispipa“ berărie și restaurant

din strada Salacz nr. 3 (sub casina domnească)
în centrul orașului, vis-à-vis cu hotelul „Central“ și casa comitatului.

În aceasta berărie pe care am luat-o în primire pe cale amicală
dela arendatoru SZABÓ KALMÁN, să servește cea mai veritabilă bere de
PILSEN, renumită în toată lumea.

Localitatea se va deschide Sâmbătă, în 25 August.

E aranjată conform recerințelor moderne, provăzută cu cuină ma-
ghiară, în care se vor pregăti mâncări neescepționabile; apoi voi servi
cu vinuri escelente și șampagne etc. Primesc cu plăcere în vipt cu luna,
precum dau și afară de casă mâncări cu prețuri moderate. Asemenea
măsur din beuturile mele escelente și afară de restaurant la case private
cu prețurile posibile mai ieftine. Plesele de mâncare în doze mici și mari
se servesc repede și punctual, pe lângă cele mai moderate prețuri.

Un litru de vin veritabil de masă cu 1 cor.

Un pocal bere vestită de PILSEN, clasa
primă — — — — — 22 fil.

Ca specialist, după praxă de mai mulți ani în urma experiențelor câști-
gate ce mi le-am însușit mai ales aici în Arad, și așa speriez a putea satis-
face toate pretenziunile Onor. public cercetător, pe care îndrăznesc a-l
ruga de binevoitorul sprijin.

Cu deosebită stimă:

Szabó Vincze

proprietarul berăriei de Pilsen „Kispipa“,
fost hotelier în Vajda-Hunyad.

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de cement, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

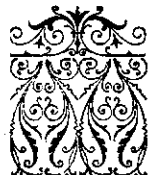
țevi de cement în toată mărimea pentru traverze, poduri și cana'uri; mai departe șghiaburi (vălai) de cement de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de piatră artificială, cement și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de cement simple și de lux.

Primește orice fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe corpișuri à la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Cement portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminarium.

Avis.

Aduc la cunoștința onor. public din Arad și jur, că eu ziua de azi am esit din prăvălia firmei PICK ERNŐ, unde am funcționat mai mulți ani de-a rândul, și în primele zile a lunii Septembrie voi fonda o nouă prăvălie de pânzături și alți articli de acest soi, pentru moda de bărbați și femei, sub firma

Klein Sándor

în ARAD, Salacz-utca nr. 1, lângă librăria lui H. Bloch.

Cu stima:

KLEIN SÁNDOR.

Molnár Antal

măsar

Arad, Part-u. nr. 4 (Casa proprie).

Se recomandă onor. public pentru pregătirea a ori-ce fel de lucrări de lemn aparținătoare acestei branșă, precum:

mobile de alcouri, de prânzătoare, de salon, de cuină, de grădini și de vile,

precum și spre pregătirea aranjamentelor de prăvălii, de birouri, de portale și ori-ce fel de lucrări pentru birouri și alte edificii publice.

Comandele se efectuează prompt pe lângă prețuri convenabile și garanță.

— Desemne și modele chimice se trimet la cerere. —

Deschidere de ospătărie și berărie.

Am onoare a aduce la cunoștința Onor. public, că am luat în primire

BERĂRIA

cu firma: a „NAGY PIPÁ“-hoz

din strada Salacz nr. 6

și am straformat și aranjat-o după recerintele moderne de azi, și astfel o recomand și pun la dispoziția Onor. public.

Esperiențele câștigate pe terenul acesta de ani de zile, precum și împrejurarea că la mine se vor servi cele mai bune și curate mâncări și beuturi, mă îndreptătesc a spera, că voi abține cea mai perfectă îndestulare și mulțumire a Onor. public, și cred, că aceasta localitate străformată pentru comoditatea și distragerea Onor. public, va atrage cât mai mulți ceretători.

Deschiderea s'a făcut serbătorește în 19 l. c.

Recomandându-mă Onor. public, semnez

cu toată stima:

CSEH HUGÓ
ospătar.

In interesul celor răniți!

Răniții lucră în interesul lor dacă cele trebuincioasă pentru bandaje le comandă din PÉCS, căci un bandaj pe o parte costă numai 4 coroane, iar cel întreg 8 coroane, cel dublu în preț dublu. Legături menstonale pentru femei, bucata 5 coroane, flanel pentru foale dela 7—10 coroane.

La comandarea bandajelor se cere grosimea trupului, mai departe să se spună că în ce loc e rana, în stânga, dreapta sau de ambele părți, să se spună apoi de ce mărime e.

Se trimite cu rambursă, — în caz de nefolosire se poate schimba.

Cumpărători cunoscuți să ceară prețuri separate.

Cu deosebită stimă

Benczenleiter Gyula, bandajist

PÉCS, strada Ferencziek nr. 14.